ODLUKA KOMISIJE (EU) 2022/756

od 30. rujna 2021.

o mjerama potpore SA.32014, SA.32015, SA.32016 (2011/C) (ex 2011/NN) koje provode Italija i regija Sardinija u korist društva Saremar

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2021) 6990)

(Vjerodostojan je samo tekst na talijanskom jeziku)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

nakon što je pozvala zainteresirane strane da dostave svoje primjedbe u skladu s prethodno navedenim odredbama ([1]) i uzimajući u obzir njihove primjedbe,

budući da:

1. POSTUPAK

(1) Komisija je 6. kolovoza 1999. odlučila pokrenuti postupak utvrđen u članku 108. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”) u vezi s potporom isplaćenom na temelju prvotnih ugovora o javnim uslugama („prvotne konvencije”) u korist šest društava koja su tada činila grupu Tirrenia ([2]).

(2) Tijekom faze istražnog postupka talijanska tijela zatražila su da se predmet koji se odnosi na grupu Tirrenia razdvoji kako bi se na prvo mjesto stavilo donošenje konačne odluke samo o društvu Tirrenia di Navigazione („Tirrenia”). Taj se zahtjev temeljio na planu talijanskih tijela da se grupa privatizira, počevši s društvom Tirrenia, te njihovoj namjeri da se postupak u vezi s tim društvom ubrza.

(3) Komisija je prihvatila zahtjev talijanskih tijela te je Odlukom Komisije 2001/851/EZ ([3]) zaključila postupak koji je pokrenula u vezi s potporom dodijeljenom društvu Tirrenia. Potpora je proglašena spojivom, no talijanska tijela morala su preuzeti određene obveze.

(4) Odlukom 2005/163/EZ ([4]) („Odluka iz 2004.”) Komisija je naknadu koja je odobrena u korist društava grupe Tirrenia, osim društva Tirrenia ([5]), proglasila djelomično spojivom s unutarnjim tržištem, što je uvjetovano time da talijanska tijela ispune određene obveze, i djelomično nespojivom s unutarnjim tržištem. Odluka iz 2004. temeljila se na računovodstvenim podacima za razdoblje od 1992. do 2001. te sadržavala uvjete kojima bi se osigurala spojivost naknade tijekom cijelog trajanja prvotnih konvencija (tj. do 2008.).

(5) Presudom od 4. ožujka 2009. u predmetima T-265/04, T-292/04 i T-504/04 ([6]) Opći sud poništio je Odluku iz 2004.

([1]) SL C 28, 1.2.2012., str. 18. i SL C 84, 22.3.2013., str. 58.

([2]) SL C 306, 23.10.1999., str. 2. Bivšu grupu Tirrenia činila su društva Tirrenia di Navigazione S.p.A., Adriatica S.p.A., Caremar – Campania Regionale Maritima S.p.A., Saremar – Sardegna Regionale Marittima S.p.A., Siremar – Sicilia Regionale Marittima S.p.A. i Toremar – Toscana Regionale Marittima S.p.A.

([3]) Odluka Komisije 2001/851/EZ od 21. lipnja 2001. o državnim potporama koje je Italija isplaćivala brodarskom društvu Tirrenia di Navigazione (SL L 318 od 4.12.2001., str. 9.).

([4]) Odluka Komisije 2005/163/EZ od 16. ožujka 2004. o državnim potporama koje je Italija isplaćivala brodarskim društvima Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar i Toremar (grupa Tirrenia) (SL L 53 od 26.2.2005., str. 29.).

([5]) Konkretno: Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar i Toremar.

([6]) Spojeni predmeti T-265/04, T-292/04 i T-504/04, *Tirrenia di Navigazione protiv Komisije*, ECLI:EU:T:2009:48.

(6) Odlukom C(2011) 6961 („Odluka iz 2011.") ([7]) od 5. listopada 2011. Komisija je pokrenula službeni istražni postupak u pogledu raznih mjera koje je Italija donijela u korist društava bivše grupe Tirrenia. Istražni postupak odnosio se, među ostalim, na naknade koje su isplaćene društvu Saremar – Sardegna Regionale Marittima („Saremar") za prometovanje na nekoliko linija za pomorski prijevoz od 1. siječnja 2009. i niz drugih mjera odobrenih tom društvu.

(7) Odluka iz 2011. objavljena je u *Službenom listu Europske unije*. Komisija je pozvala zainteresirane strane da dostave primjedbe na mjere koje su predmet istražnog postupka.

(8) Komisija je 7. studenoga 2012. proširila istražni postupak, među ostalim s obzirom na određene mjere potpore koje je regija Sardinija dodijelila društvu Saremar. Komisija je 19. prosinca 2012. donijela izmijenjenu verziju ([8]) te odluke (Odluka Komisije C(2012) 9452, „Odluka iz 2012.").

(9) Odluka iz 2012. objavljena je u *Službenom listu Europske unije* ([9]). Komisija je pozvala zainteresirane strane da dostave primjedbe na mjere koje su predmet istražnog postupka.

(10) Dopisom od 14. svibnja 2013. regija Sardinija zatražila je od Komisije da iz službenog istražnog postupka pokrenutog na temelju odluka iz 2011. i 2012. izdvoji mjere koje se odnose na društvo Saremar te da im dâ prednost, osobito s obzirom na predstojeću privatizaciju društva.

(11) Komisija je prihvatila zahtjev sardinijskih tijela i Odlukom Komisije (EU) 2018/261 ([10]) („Odluka iz 2014.") zaključila službeni istražni postupak pokrenut u vezi s određenim mjerama koje je regija Sardinija dodijelila društvu Saremar. Četiri od pet mjera koje je regija Sardinija donijela u korist društva Saremar ocijenjeno je u Odluci iz 2014., osim projekta „Bonus Sardo – Vacanza" (vidjeti uvodnu izjavu 29. ove Odluke).

(12) Saremar i regija Sardinija pokrenuli su tužbu za poništenje Odluke iz 2014. pred Općim sudom. Opći sud odbacio je tu tužbu presudama od 6. travnja 2017. u predmetima T-219/14 ([11]) i T-220/14 ([12]). Ni Saremar ni regija Sardinija nisu podnijeli žalbu protiv tih presuda, koje su sada konačne.

(13) Komisija je Odlukom (EU) 2020/1411 ([13]) zaključila istražni postupak društava grupe Tirrenia, osim društva Tirrenia, za razdoblje od 1992. do 2008. Komisija je zaključila da potpora dodijeljena za pružanje usluga pomorskog kabotažnog prijevoza čini postojeću potporu, dok je potpora dodijeljena za pružanje usluga međunarodnog pomorskog prijevoza spojiva s Okvirom za usluge od općeg gospodarskog interesa iz 2011. ([14])

(14) Komisija je Odlukom Komisije (EU) 2020/1412 ([15]) zaključila službeni istražni postupak u pogledu mjera koje su odobrene društvu Tirrenia i njegovu stjecatelju, društvu CIN, za razdoblje od 2009. do 2020.

([7]) SL C 28 od 1.2.2012., str. 18.
([8]) Sve izmjene odnosile su se na mjere u korist društva Saremar.
([9]) SL C 84 od 22.3.2013., str. 58.
([10]) Odluka Komisije (EU) 2018/261 od 22. siječnja 2014. o mjerama potpore SA.32014 (2011/C), SA.32015 (2011/C), SA.32016 (2011/C) koje provodi regija Sardinija u korist Saremara (priopćeno pod brojem dokumenta C(2013) 9101) (SL L 49 od 22.2.2018., str. 22.).
([11]) Predmet T-219/14 *Regione autonoma della Sardegna protiv Komisije*, ECLI:EU:T:2017:266.
([12]) Predmet T-220/14, *Saremar protiv Komisije*, ECLI:EU:T:2017:267.
([13]) Odluka Komisije (EU) 2020/1411 od 2. ožujka 2020. o državnoj potpori C 64/99 (ex NN 68/99) koju je Italija provela u korist brodarskih društava Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar i Toremar (grupa Tirrenia) (SL L 332 od 12.10.2020., str. 1.).
([14]) Komunikacija Komisije: Okvir Europske unije za državne potpore u obliku naknade za javne usluge (SL C 8, 11.1.2012., str. 15.).
([15]) Odluka Komisije (EU) 2020/1412 od 2. ožujka 2020. o mjerama SA.32014, SA.32015, SA.32016 (11/C) (ex 11/NN) koje je Italija provela u korist društva Tirrenia di Navigazione i njegova stjecatelja, društva Compagnia Italiana di Navigazione (SL L 332 od 12.10.2020., str. 45.).

(15) Komisija je Odlukom Komisije (EU) 2021/4268 ([16]) i Odlukom Komisije (EU) 2021/4271 ([17]) zaključila službeni istražni postupak u pogledu mjera koje su odobrene društvima Siremar i Toremar i njihovim stjecateljima, za razdoblje od 2009. nadalje.

(16) Ova Odluka sadržava samo mjere u korist društva Saremar koje su utvrđene u Odluci iz 2011. i Odluci iz 2012., a koje nisu obuhvaćene Odlukom iz 2014., kako je objašnjeno u uvodnim izjavama 28. i 29. Komisija će u zasebnim odlukama razmotriti sve preostale mjere koje su predmet Odluke iz 2011. i Odluke iz 2012., pod brojem predmeta SA.32014, SA.32015 i SA.32016,. Konkretno, sve te preostale mjere odnose se na druga društva bivše grupe Tirrenia (tj. Caremar i Laziomar).

2. **KONTEKST I OPIS MJERA KOJE SU PREDMET ISTRAŽNOG POSTUPKA**

2.1. **Kontekst**

2.1.1. *Prvotne konvencije*

(17) Grupa Tirrenia izvorno je bila u vlasništvu Italije preko društva Finanziaria per i Settori Industriale e dei Servizi S.p.A („Fintecna") ([18]) i obuhvaćala je šest društava, a to su Tirrenia, Adriatica, Caremar, Saremar, Siremar i Toremar. Ta su društva pružala usluge pomorskog prijevoza na temelju zasebnih ugovora o javnim uslugama sklopljenih s Italijom 1991., koji su bili na snazi dvadeset godina, od siječnja 1989. do prosinca 2008. Društvo Fintecna držalo je 100 % dioničkog kapitala društva Tirrenia. Društvo Tirrenia bilo je stopostotni vlasnik društava Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar i Toremar (zajedno „regionalna društva"). Društvo Adriatica, koje je prometovalo na nekoliko linija između Italije i Albanije, Hrvatske, Grčke te Crne Gore, spojeno je 2004. s društvom Tirrenia.

(18) Svrha je prvotnih konvencija bila zajamčiti redovitost i pouzdanost velikog broja usluga pomorskog prijevoza, koje su se uglavnom odnosile na povezivanje kontinentalnog dijela Italije sa Sicilijom, Sardinijom i drugim manjim talijanskim otocima. Zbog toga je Italija odobrila financijsku potporu u obliku subvencija koje su se izravno isplaćivale svakom od društava grupe Tirrenia.

(19) Saremar je na temelju prvotne konvencije s državom prometovao isključivo na lokalnim linijama za kabotažni prijevoz između Sardinije i otoka sjeveroistočno i jugozapadno od nje te na međunarodnoj liniji s Korzikom.

2.1.2. *Produljenje prvotnih konvencija*

(20) Prvotne konvencije, uključujući one primjenjive na društvo Saremar, produljene su triput.

(21) Kao prvo, člankom 26. Uredbe br. 207 od 30. prosinca 2008., kodificirane u Zakon br. 14 od 27. veljače 2009., utvrđeno je produljenje prvotnih konvencija, koje su izvorno trebale isteći 31. prosinca 2008., odnosno 31. prosinca 2009.

(22) Kao drugo, u članku 19.b Uredbe br. 135 od 25. rujna 2009. („Uredba br. 135/2009"), kodificirane u Zakon br. 166 od 20. studenoga 2009. („Zakon iz 2009."), utvrđeno je da će se, s obzirom na privatizaciju društava grupe Tirrenia, udjeli u regionalnim društvima, osim društva Siremar, na sljedeći način prenijeti s matičnog društva Tirrenia:

(a) društvo Caremar prenosi se na regiju Kampaniju. Nakon toga će regija Kampanija na regiju Lacij prenijeti vremenski neograničenu djelatnost upravljanja prometnim vezama s otočjem Pontino (osnivajući time društvo Laziomar) ([19]);

(b) društvo Saremar prenosi se na regiju Sardiniju;

([16]) Još nije objavljena u *Službenom listu Europske unije*.
([17]) Još nije objavljena u *Službenom listu Europske unije*.
([18]) Fintecna je poduzeće koje je u potpunom vlasništvu Ministarstva gospodarstva i financija, a specijalizirano je za upravljanje vlasničkim udjelima i privatizacijskim procesima, kao i za bavljenje projektima za racionalizaciju i restrukturiranje poduzeća koja su suočena s industrijskim, financijskim ili organizacijskim poteškoćama.
([19]) Taj je prijenos formaliziran 1. lipnja 2011.

(c) društvo Toremar prenosi se na regiju Toskanu.

(23) U Zakonu iz 2009. utvrđeno je i da će Italija s društvima Tirrenia i Siremar do 31. prosinca 2009. dogovoriti nove konvencije. Isto tako, regionalne usluge bile bi uključene u nove ugovore o javnim uslugama koje Saremar, Toremar i Caremar trebaju dogovoriti s odgovarajućim regionalnim tijelima do 31. prosinca 2009. (sa Sardinijom i Toskanom), odnosno do 28. veljače 2010. (s Kampanijom i Lacijem). Nove konvencije ili ugovori o javnim uslugama bili bi uključeni u natječaj raspisan zajedno s predmetnim društvima. Novi vlasnici svakog društva zatim će potpisati odgovarajuću konvenciju ili ugovor o javnim uslugama. ([20])

(24) U tu su svrhu Zakonom iz 2009. prvotne konvencije, uključujući onu koja se odnosi na društvo Saremar, dodatno produljene s 1. siječnja 2010. do 30. rujna 2010.

(25) Konačno, u Zakonu br. 163 od 1. listopada 2010. o izmjeni Uredbe br. 125 od 5. kolovoza 2010. („Zakon iz 2010.") utvrđeno je daljnje produljenje prvotnih konvencija, uključujući onu koja se odnosi na društvo Saremar, s 1. listopada 2010. do završetka postupka privatizacije društava Tirrenia i Siremar.

2.1.3. *Provedba Odluke iz 2014.*

(26) Komisija je Odlukom iz 2014. dvije mjere potpore odobrene društvu Saremar proglasila nespojivima s unutarnjim tržištem, dok je za druge dvije mjere utvrđeno da ne čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. Komisija je u tom kontekstu naložila povrat:

(a) 10 milijuna EUR naknade isplaćene društvu Saremar za prometovanje na dvjema dodatnim linijama koje povezuju Sardiniju s kopnom;

(b) planirane dokapitalizacije u iznosu od 6 099 961 EUR (od kojih je 824 309,69 EUR već isplaćeno društvu Saremar).

(27) Italija je provela Odluku iz 2014., iako su određeni postupci još uvijek u tijeku u vrijeme donošenja ove Odluke. Konkretno:

(a) dopisom od 10. travnja 2015. talijanska tijela izvijestila su da je Tribunale di Cagliari 15. siječnja 2015. presudio da je u vezi s društvom Saremar pokrenut postupak *concordato preventivo*. Cilj je postupka prodaja sve imovine društva Saremar i podmirenje potraživanja vjerovnika te prekid poslovnih aktivnosti društva Saremar nakon određenog datuma (koji je izvorno bio određen na 31. prosinca 2015.). Potraživanja povezana s državnom potporom zabilježena su odgovarajućim redoslijedom i uključivala kamate na iznos povrata obračunane do 1. srpnja 2014. u iznosu od 11 131 231,60 EUR. Tog datuma zatraženo je da se u vezi s društvom Saremar pokrene postupak *concordato preventivo*, kojim se prema talijanskom pravu zaustavlja obračun kamata ([21]);

(b) dopisom od 28. listopada 2015. talijanska tijela obavijestila su Komisiju da će se natječaji za prodaju plovila društva Saremar i prijenos obveza pružanja javnih usluga koje je obavljalo društvo Saremar raspisati zasebno. Poslala su i nalog koji je Tribunale di Cagliari izdao 22. srpnja 2015. i kojim se odobrava postupak *concordato preventivo* (takozvani *omologazione*) te su Komisiju obavijestila da je zaprimljeno osam iskaza interesa za brodove društva Saremar. Dopisom od 21. siječnja 2016. talijanska tijela potvrdila su da će društvo Saremar nastaviti prometovati samo do 31. ožujka 2016. Isto su tako izvijestila da su brodovi društva Saremar prodani društvu Delcoservizi Srl („Delcoservizi"), s rokom stvarnog prijenosa do 30. travnja 2016. te da je postupak za dodjelu ugovora o javnim uslugama i dalje u tijeku, uz zaprimljena dva iskaza interesa;

(c) dopisom od 19. svibnja 2016. talijanska tijela izvijestila su da je ugovor o javnim uslugama dodijeljen društvu Delcomar Srl („Delcomar"). U skladu s tim društvo Saremar 31. ožujka 2016. prestalo je pružati usluge pomorskog prometa, a društvo Delcomar pruža javne usluge od 1. travnja 2016. Talijanska tijela obavijestila su Komisiju i da je nakon prijenosa imovine društva Saremar, koji je nastupio 31. ožujka 2016., Regionalno vijeće Sardinije Odlukom br. 24/23 od 22. travnja 2016. naložilo likvidaciju društva Saremar. Regionalno vijeće u toj je odluci navelo da je društvo Saremar 31. ožujka 2016. prestalo sa svim djelatnostima, više ne služi nikakvoj svrsi i moralo ga se likvidirati te da je regija imenovala novog likvidatora;

([20]) Članak 19.b stavak 10. Uredbe br. 135/2009.

([21]) Vidjeti točke 130. i 133. Obavijesti Komisije o povratu nezakonite i nespojive državne potpore, C-247/1, 23. srpnja 2019.

(d) dopisom od 20. srpnja 2016. talijanska tijela obavijestila su Komisiju da se, na temelju financijskih sredstava zaprimljenih od likvidacije imovine društva Saremar i popisa potraživanja, samo iznos od 4 452 226,42 EUR mogao dodijeliti za potraživanja povezana s državnom potporom (približno 40 % potraživanog iznosa). Osim toga, potvrdila su da je društvo Saremar otpustilo sve radnike i da će biti izbrisano iz registra trgovačkih društava nakon likvidacije te da ne postoje nikakve veze između prodavatelja (Saremar) i kupca (Delcoservizi) imovine. Naposljetku, dopisom od 17. srpnja 2017. talijanska tijela dostavila su dokaz da je likvidator društva Saremar regiji isplatio iznos od 4 452 226,42 EUR.

2.2. **Mjere obuhvaćene područjem primjene odluka iz 2011. i 2012.**

(28) U službenom istražnom postupku pokrenutom odlukama iz 2011. i 2012. ocijenjene su sljedeće mjere:

(1) naknada za pružanje usluga od općeg gospodarskog interesa na temelju produljenja prvotnih konvencija (mjera 1.);

(2) nezakonito produljenje potpore za sanaciju društava Tirrenia i Siremar (mjera 2.);

(3) privatizacija društava bivše grupe Tirrenia ([22]) (mjera 3.);

(4) naknada plaćena za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa na temelju budućih konvencija/ugovora o javnim uslugama (mjera 4.);

(5) prioritet u pogledu vezova (mjera 5.);

(6) mjere utvrđene zakonom iz 2010. (mjera 6.);

(7) pet dodatnih mjera koje je regija Sardinija donijela u korist društva Saremar (mjera 7.).

(29) Komisija je svojom Odlukom iz 2014. zaključila službeni istražni postupak u pogledu četiri od pet mjera koje je regija Sardinija donijela u korist društva Saremar, a koje su prethodno navedene kao mjera 7. Međutim, time nije donesen zaključak o petoj mjeri: projekt Bonus Sardo – Vacanza ([23]). Stoga Komisija još nije zauzela stajalište u pogledu društva Saremar o spojivosti mjera 1., 3., 4., 5., 6. i projekta Bonus Sardo – Vacanza s unutarnjim tržištem.

3. **LIKVIDACIJA KORISNIKA POTPORE I NEDOSTATAK GOSPODARSKOG KONTINUITETA**

(30) Komisija podsjeća na to da je sustav *ex ante* provjera novih mjera potpore koji ona provodi na temelju članka 108. stavka 3. UFEU-a osmišljen radi izbjegavanja dodjele potpore koja je nespojiva s unutarnjim tržištem ([24]). Kad je riječ o povratu nespojive potpore, Sud dosljedno smatra da ovlasti Komisije da državama članicama naloži vraćanje potpore koju smatra nespojivom s unutarnjim tržištem imaju za cilj ukloniti narušavanje tržišnog natjecanja uzrokovano konkurentskom prednošću primatelja potpore, čime se ponovno uspostavlja stanje koje je prethodilo isplati potpora ([25]). Ako društvo ne može vratiti potporu, predmetna država članica za provedbu povrata mora pokrenuti likvidaciju tog društva ([26]), odnosno prekinuti njegovo poslovanje i prodati imovinu po tržišnim uvjetima.

(31) Drugim riječima, glavni je cilj sustava kontrole državnih potpora sprečavanje dodjele nespojive državne potpore. Stoga je, ako je isplatom nezakonite i nespojive državne potpore narušeno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu, potrebno je ponovno uspostaviti stanje koje je postojalo prije narušavanja tržišnog natjecanja, prema potrebi likvidacijom korisnika potpore.

([22]) To uključuje odgođeno plaćanje dijela kupovne cijene koju je CIN trebao platiti za stjecanje poslovnog ogranka društva Tirrenia i nekoliko navodnih dodatnih mjera potpore u kontekstu privatizacije poslovnog ogranka društva Siremar (npr. protujamstvo i dokapitalizacija koju je država provela u korist društva CdI).

([23]) Odlukom iz 2014. navedeno je da će se taj projekt ocijeniti u zasebnoj odluci.

([24]) Presuda Suda od 3. ožujka 2020., *Vodafone Magyarország*, C-75/18, ECLI:EU:C:2020:139, točka 19.

([25]) Presuda Suda od 11. prosinca 2012., *Komisija protiv Španjolske („Magefesa II”)*, C-610/10, ECLI:EU:C:2012:781, točka 105.

([26]) Presuda Suda od 17. siječnja 2018., *Komisija protiv Grčke („United Textiles”)*, C-363/16, ECLI:EU:C:2018:12, točka 36.

(32) U tom kontekstu Komisija napominje da se mjere iz uvodnih izjava 28. i 29. koje se još uvijek primjenjuju na društvo Saremar sada u likvidaciji (mjera 1. i projekt Bonus Sardo Vacanza), ili na sljednike društva Saremar nakon privatizacije (mjere 3. i 4.) ili na oboje (mjere 5. i 6.) Međutim, privatizacija društva Saremar nije se odvila kako je opisano i privremeno ocijenjeno u uvodnim izjavama 149. i 150., 238.–246. te 305. i 306. Odluke iz 2012. Umjesto toga društvo Saremar likvidirano je, a za njegovu imovinu i ugovore o javnim uslugama raspisani su zasebni natječaji.

(33) Prema talijanskom pravu ([27]), kad se za društvo pokrene postupak likvidacije, njegova se imovina prodaje, a prihodi od prodaje prenose se na vjerovnike u skladu s redoslijedom njihovih potraživanja u popisu potraživanja. U tom kontekstu Komisija najprije treba utvrditi ima li nastavak istražnog postupka povezanog s društvom Saremar ikakvu svrhu. Ako to nije slučaj, mora utvrditi postoji li gospodarski kontinuitet između društva Saremar i nekog drugog društva, na temelju sudske prakse Suda.

(34) Kad je riječ o društvu Saremar, Komisija najprije navodi da je 15. siječnja 2015., na temelju Odluke iz 2014., u vezi s društvom Saremar pokrenut postupak *concordato preventivo* i da je imenovan likvidator. Prema talijanskom pravu postupak *concordato preventivo* postupak je kojim se u pravilu nastoji osigurati nastavak poslovnih djelatnosti. Međutim, Komisija navodi da je u ovom slučaju u vezi s društvom pokrenut postupak *concordato preventivo con cessione dei beni*, odnosno likvidacijski postupak u dogovoru s vjerovnicima za prodaju imovine društva i ukidanje poslovanja, sa samo privremenim nastavkom djelatnosti. Taj postupak nadzire sudac koji mora odobriti sporazum između vjerovnika. U tom slučaju Komisija navodi da je 22. srpnja 2015. Tribunale di Cagliari odobrio sporazum između vjerovnika društva Saremar, s nastavkom djelatnosti do 31. prosinca 2015. (vidjeti uvodnu izjavu 27.). Komisija stoga smatra da se već podrazumijevalo da će na kraju odabranog postupka društvo Saremar izaći s tržišta.

(35) Komisija navodi da je društvo Saremar doista prestalo sa svim gospodarskim djelatnostima 31. ožujka 2016. (vidjeti uvodnu izjavu 27.), uključujući usluge trajektnog prijevoza na linijama na kojima je društvo prometovalo na temelju ugovora o javnim uslugama. Ugovor o javnim uslugama otad je povjeren društvu Delcomar. Istodobno su njegova plovila prodana društvu Delcoservizi. Nakon prodaje imovine društva Saremar 22. travnja 2016. Regionalno vijeće Sardinije naložilo je svojom Odlukom br. 24/23 likvidaciju tog društva.

(36) Osim toga, Italija je ispravno provela Odluku iz 2014., iako sa zakašnjenjem. Potraživanja povezana s državnom potporom u iznosu od 10 824 309,69 EUR, uvećana za kamate na iznos povrata, valjano su evidentirana u popisu potraživanja društva. Od tog se iznosa nakon prodaje imovine društva Saremar samo približno 4,4 milijuna EUR moglo isplatiti Italiji. Međutim, s obzirom na to da postupak u slučaju nesolventnosti društva Saremar dovodi do njegove likvidacije i da društvo više ne obavlja nikakve djelatnosti ([28]), Komisija je dopisom od 13. rujna 2017., koji je poslan Italiji, privremeno zatvorila postupak povrata.

(37) S obzirom na navedeno Komisija navodi da društvo Saremar nije obavljalo nikakvu gospodarsku djelatnost već više od pet godina, njegova je imovina prodana, radnici su otpušteni te će ga se izbrisati iz registra trgovačkih društava kad završi postupak likvidacije. Svako moguće narušavanje tržišnog natjecanja ili utjecaj na trgovinu zbog mjera iz uvodnih izjava 28. i 29. završilo je kad je društvo Saremar prestalo sa svojim djelatnostima. Nadalje, potraživanje u vezi s povratom iz Odluke iz 2014. bilo je samo djelomično namireno (za približno 40 % potraživanog iznosa, vidjeti uvodne izjave 27. i 36.)

(38) U tom kontekstu Komisija napominje da su već ispunjena oba navedena cilja u pogledu kontrole državne potpore i povrata, odnosno sprečavanje dodjele nespojive državne potpore i osiguravanje vraćanja na stanje koje je postojalo prije nego što je državnom potporom koja je nespojiva s unutarnjim tržištem narušeno tržišno natjecanje. Činjenica je da društvo Saremar više nije gospodarski subjekt koji je aktivan na tržištu i već je u postupku likvidacije te bi se potraživanja povezana s državnom potporom mogla samo djelomično namiriti prodajom imovine društva Saremar jer nema dovoljno sredstava. Stoga nastavak istražnog postupka u pogledu društva Saremar nije svrsishodan.

([27]) Regio Decreto 16 marzo 1942, n. 267, kako je izmijenjen (takozvani *Legge Fallimentare*)

([28]) Vidjeti točku 129. Obavijesti Komisije o povratu nezakonite i nespojive državne potpore, C-247/1, 23. srpnja 2019.

(39) Kad je riječ o mogućem gospodarskom kontinuitetu između društva Saremar i njegovih sljednika, u skladu sa sudskom praksom mogu se uzeti u obzir sljedeći čimbenici: opseg prijenosa (imovina i obveze, održavanje radne snage, vezana imovina), cijena prijenosa, identitet vlasnika poduzetnika stjecatelja i izvornog poduzetnika, trenutak prijenosa (nakon početka istražnog postupka, pokretanja postupka ili konačne odluke) i gospodarska logika transakcije ([29]).

(40) U tom kontekstu Komisija navodi da je kao dio postupka povrata za provedbu Odluke iz 2014. već ocijenila treba li se obveza otplate potpore koja je dodijeljena društvu Saremar proširiti na druge poduzetnike na koje su možda preneseni imovina ili poslovanje korisnika. Naime, u tom postupku povrata Komisija je prihvatila činjenicu da je obveza povrata usmjerena samo na društvo Saremar, isključujući postojanje gospodarskog kontinuiteta s društvima Delcomar ili Delcoservizi (zajedno „sljednici”), i to zbog sljedećih razloga:

(a) pružanje usluga trajektnog prijevoza na linijama na temelju ugovora o javnim uslugama i brodovi dodijeljeni su na temelju dva zasebna, transparentna, javna i nediskriminirajuća natječaja;

(b) radna snaga društva Saremar otpuštena je te su je sljednici samo djelomično ponovno zaposlili ([30]);

(c) sljednici su privatni subjekti, dok je društvo Saremar u stopostotnom vlasništvu regije Sardinije, stoga se između prodavatelja i kupca imovine nije mogao uspostaviti odnos;

(d) odluke sljednika o ulaganju ili nadmetanju tržišne su odluke.

(41) Od privremenog zaključenja predmeta povrata Komisija nije dobila informacije koje bi mogle promijeniti njezino stajalište o ovom pitanju. Stoga se na temelju dostupnih informacija gospodarski kontinuitet između društva Saremar i društva Delcomar ili Delcoservizi, ili oboje, može isključiti. Komisija će i dalje pratiti likvidaciju društva Saremar dok se ono ne izbriše iz trgovačkog registra. Samo će se time omogućiti konačno zaključenje postupka povrata u odnosu na Odluku iz 2014. ([31])

(42) U tom kontekstu, s obzirom na likvidaciju društva Saremar i nepostojanje gospodarskog kontinuiteta s njegovim sljednicima službeni istražni postupak o mjerama o kojima još nije odlučeno i koje su donesene u korist društva Saremar ili njegovih sljednika, pokrenut na temelju članka 108. stavka 2. prvog podstavka UFEU-a, više ne služi nikakvoj svrsi.

(43) Ova se Odluka ne odnosi niti utječe na bilo koja druga pitanja obuhvaćena Odlukom iz 2011. i Odlukom iz 2012. ([32]) ni na pitanja na koja zainteresirane strane skrenu pozornost Komisije tijekom istražnog postupka pokrenutog na temelju tih odluka,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Prekida se postupak u pogledu društva Saremar i njegovih sljednika koji je na temelju članka 108. stavka 2. prvog podstavka UFEU-a pokrenut 5. listopada 2011. i produljen 19. prosinca 2012.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Talijanskoj Republici.

([29]) Predmet T-121/15 *Fortischem a.s. protiv Komisije*, ECLI:EU:T:2019:684, točka 208.
([30]) Na temelju informacija dostupnih Komisiji, društvo Delcomar ponovno bi zaposlilo manje od 20 % radne snage društva Saremar.
([31]) Vidjeti točke 136. i 140. Obavijesti Komisije o povratu nezakonite i nespojive državne potpore, C-247/1, 23. srpnja 2019.
([32]) Vidjeti uvodne izjave 6. i 8. ove Odluke.

Sastavljeno u Bruxellesu 30. rujna 2021.

Za Komisiju
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije